

غور در سیاست

تالیف و تحقیق:

صادق بردبار

پردبار، صادق، ۱۳۵۹-

غور در سیاست / مؤلف: صادق پردبار، قم: انتشارات نورالسجاد، ۱۳۹۱

۱۶۸ ص قیمت ۳۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۲۲-۷۱-۱

فهرست نویسی براساس اطلاعات قیفا اسلام و سیاست، دین و سیاست

۱۳۹۱ ع ۴۱۸ ب ۲۲۱ bp ۲۹۷/۴۸۳۲

تقدیم به: ساحت مقدس پیامبر عظیم‌الشان اسلام حضرت محمد ﷺ

اجر اخروی این اثر را به پدر و مادر مهربانم تقدیم می‌کنم.

غور در سیاست

مؤلف: صادق بردبار

ویراستار: مهدی محدثی

طراح جلد: فاطمه محمد صالحی

ناشر: نورالسیجاد

چاپ: مینایی

نوبت و تاریخ چاپ: ۱۳۹۱/اول

شمارگان: ۱۰۰۰ قیمت: ۴۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۲۲۰-۷۱-۱

مراکز خرید و پخش این کتاب:

- ۱- قم- انتشارات نورالسیجاد (علیه السلام) تلفن: ۲۵۱۷۸۲۵۵۵۴ - ۰۵۲۹ - ۰۹۱۲۷۵۱ - ۲- قم- خیابان ارم، پاساژ قدس، طبقه همکف بالا، پلاک ۸۸ کتابفروشی حسینی تلفن: ۷۷۱۷۲۰۵ فکس: ۷۸۳۷۶۹۶ همراه: ۰۹۱۲۲۵۳۷۵۴۶ - ۳- تهران- خیابان انقلاب ابتدای منیریه جاوید (دریبهشت)، پلاک ۷۰ طبقه اول انتشارات ارشد سیاهان تلفن: ۰۲۱۶۶۹۶۹۳۸۹ - ۰۲۱۶۶۹۷۰۸۸۳ - ۰۲۱۶۶۹۶۷۵۲۸ - ۴- شیراز- چهارراه زند - جنب شهرداری- کتابفروشی بین الملل تلفن: ۰۷۱۱۲۲۴۱۹۴۶ - ۲۲۲۶۱۶۱ - ۵- قزوین- خیابان امام خمینی (ره)، خیابان سیدجمال الدین اسدآبادی (فرمانداری سابق) کتاب فروشی حضرت ابوالفضل (علیه السلام)، جناب آقای فرهنگد بورتلتن: ۰۷۳۱۲۲۲۴۵۵۲ - ۶- اصفهان- خیابان آماده گاه، مقابل هتل عباسی، طبقه زیرین کتاب خوارزمی تلفن: ۰۳۱۱۲۲۲۲۶۱۲ - فکس: ۰۳۱۱۲۲۲۲۰۰۴۲ - ۷- داران- خیابان نواب صفوی، جنب شبکه بهداشت، پاساژ حدیث ، کتاب فروشی نسل نو اندیش جناب آقای نوری تلفن: ۰۹۱۳۹۰۷۶۵۴۲ - ۸- همدان- خیابان شریعی، ابتدای خیابان مهدیه، کتاب فروشی و انتشارات دانشجو جناب آقای فتایی تلفن: ۰۸۱۱۸۳۷۲۶۳۳

فهرست مطالب

مقدمه	۱۱
-------	----

فصل اول سیاست

تعریف و مفهوم سیاست	۱۷
مبانی نظری سیاست غرب	۱۹
اندیشه ماکیاوولی	۲۰
تعریف و مفهوم سکولاریسم	۲۲
تعریف و مفهوم لیبرالیسم	۲۶

۲۸.....	وجه تمایز سیاست غربی و سیاست اسلامی
۳۱.....	افراط و تفریط در مواجهه با غرب

فصل دوم: سیاست اعتدالی یا افراط و تفریط در سیاست

۳۷.....	تعریف افراط و تفریط
۳۸.....	مفهوم افراط و تفریط در اختلاف اندیشه‌ها
۴۱.....	معرفت و افراط و تفریط
۴۱.....	تأثیر فرهنگ بر افراط و تفریط در سیاست
۴۵.....	اعتدال
۴۶.....	تعریف عدل
۴۶.....	تعریف اعتدال
۴۶.....	ضرورت اعتدال سیاسی
۴۸.....	انواع اعتدال در سیاست
۴۸.....	الف - اعتدال سیاسی در فکر و اندیشه
۵۲.....	ب - اعتدال سیاسی در رفتار
۵۵.....	ج - اعتدال سیاسی در گفتار

فصل سوم: بصیرت در سیاست از تعریف و مفهوم بصیرت

۶۵.....	تعریف و مفهوم بصیرت
۶۸.....	موانع تحصیل بصیرت

۶۵.....	۱- غفلت
۷۰.....	۲- دنیا دوستی
۷۲.....	۳- آرزوهای دور و دراز
۷۴.....	۴- جهل و کم خردی
۷۵.....	۵- هوای نفس
۷۶.....	۶- خود رایی
۷۸.....	۷- خود خواهی و عجب
۷۹.....	راه‌های تحصیل بصیرت
۷۹.....	۱. با تقوا بودن و ته‌ذیب نفس
۸۳.....	۲. تدبیر و آینده اندیشی
۸۵.....	۳. خردورزی
۸۷.....	۴- کسب تجربه و عبرت‌آموزی
۸۹.....	۵. مشورت نمودن
۹۱.....	۶. آگاهی و اطاعت از امام خویش

فصل چهارم: احزاب در سیاست

۹۵.....	تعاریف و مفاهیم حزب
۹۶.....	تعریف حزب برگرفته از منابع اسلامی
۹۸.....	کارکرد احزاب سیاسی
۹۹.....	۱. کارکرد انتخاباتی و اجتماعی حزب
۹۹.....	الف) شکل دادن به افکار عمومی

- ب) گزینش نامزدها و رقابت سیاسی..... ۹۹
- ج) تدوین سیاست های عمومی ۹۹
- ۲- کارکرد آموزشی ۱۰۰
- الف) آموزش اعضا و نیرو های حزب ۱۰۰
- ب) آموزش سیاسی مردم ۱۰۰
- لزوم رعایت بصیرت و اعتدال سیاسی در احزاب ۱۰۲
- اختلاف نظر و احزاب سیاسی ۱۰۳

فصل پنجم: سیاست و اختلاف و تفرقه

- عوامل ایجاد تفرقه و اختلاف ۱۰۸
۱. عوامل درونی ۱۰۸
- الف) جهل و غفلت ۱۰۹
- ب) پیروی از هوای نفس ۱۱۰
- ج) تکبر و خود محوری ۱۱۲
- د) دنیا را هدف قرار دادن ۱۱۴
۲. عوامل بیرونی: ۱۱۶
- الف) پند، اندرز و دلسوزی ۱۱۶
- ب) ظاهر سازی و هم رنگی با مؤمنین ۱۱۷
- ج) پرکردن فضای جامعه از شایعات در موقعیت های بحرانی ۱۱۹
- آثار تفرقه ۱۲۱
۱. ضعف و ذلت پذیری ۱۲۱

۲. عدم دشمن شناسی صحیح ۱۲۲
۳. چیره شدن ناهلان بر مؤمنان و تصاحب مناصب ۱۲۳
۴. تزلزل فکر ۱۲۴

فصل ششم اسوه‌گزینی

۱. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ۱۲۹
- اسوه بودن پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ۱۳۰
- وسیله و هدف در سیاست پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ۱۳۱
- رفتار پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله با مردم ۱۳۲
- رفتار پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله با دشمنان و منافقان ۱۳۳
- جلوگیری و نفی تفرقه توسط پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ۱۳۴
- مشورت و شورا در نگاه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ۱۳۵
۲. حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام ۱۳۷
- اسوه بودن امام علی علیه السلام ۱۳۷
- امام علی علیه السلام و عدم افراط و تفریط در امور ۱۳۹
- دیدگاه امام علی علیه السلام به دنیا و قدرت ۱۴۰
- رفتار امام علی علیه السلام با دشمنان و منافقان ۱۴۲
- استفاده از وسیله و رسیدن به هدف در نگاه امام علی علیه السلام ۱۴۴
- جلوگیری و نفی تفرقه توسط امام علی علیه السلام ۱۴۹
۳. امام خمینی رحمته الله علیه ۱۵۱

- امام خمینی علیه السلام نفی جدایی دین از سیاست ۱۵۲
- مردم در نگاه امام خمینی علیه السلام ۱۵۴
- امام خمینی علیه السلام نفی تفرقه ۱۵۵
- امام خمینی علیه السلام غرب ۱۵۸

www.ketab.ir

حضرت محمد ﷺ می فرمایند:

افضل الجهاد من جاهد نفسه التي بين جنبيه؛^۱

برترین جهاد، جهاد با نفسی است که در میان دو پهلو قرار گرفته است.

انسان هر لحظه به سبب بهره برداری خاص از قدرت، اختیار، نعمت و امکانات الهی، در منظر امتحان الهی است و این امتحان الهی فقط در جنبه‌های فردی انسان خلاصه نمی‌شود؛ چرا که بندگی پروردگار، تنها در ابعاد فردی محقق نمی‌گردد. فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی از اهمیتی بی‌حد و حصر برخوردارند؛ چرا که در این حوزه انسان حقیقت خود را آشکار می‌کند و محک می‌خورند. آری، مهم‌ترین و بزرگ‌ترین مرکز آزمون‌های الهی، امور اجتماعی و سیاسی است.

هنگامی که تاریخ را ورق می‌زنیم، مشاهده می‌کنیم که در تمامی دوره‌ها و در جریان همه اتفاقات رخ داده در عرصه سیاست، تنها کسانی پیروز و سربلند از پس هر رقابت، غائله و یا هرگونه معادله دیگری برآمده‌اند که بر پایه آموزه‌های دینی و تقوا عمل کرده‌اند؛ چرا که پای‌بندی

به اصول، لازمه سیاست اسلامی، است و اصل و شاکله سیاست اسلامی رجوع به بنیان و اساس حکومت در اسلام و مبانی نظری آن است.

در عرصه پرپیچ و خم سیاست، کسانی که با بصیرت هستند و مشی دور از هرگونه افراط و تفریط اتخاذ کرده‌اند؛ سربلند و موفق بوده. در سیاست بعضاً شاهد تندروی‌ها و کندروی‌ها و عدم بصیرت لازم هستیم و می‌بینیم که این عوامل در هر برهه‌ای از زمان، اوضاع را دچار سردرگمی و شاید دوگانگی کرده است. ایجاد تفرقه و اختلاف، یأس و دلسردی و... در اجتماع از نتایج به بار آمدن چنین شرایطی است. چه بسیار کسانی که هنگام ورود به عرصه سیاست و قدرت، آن چنان تارهایی از غفلت دور آن‌ها تنیده می‌شود که آنچه را که از ارزش‌های اخلاقی و معنوی در معارف اسلامی آموخته‌اند، فراموش می‌کنند.

وقتی برخی افراد در عرصه رقابت سیاسی قرار می‌گیرند، حرف‌ها و ارزش‌هایی را که به زبان آورده‌اند، فراموش می‌کنند؛ به طوری که بین حرف تا عمل فاصله‌های زیادی احساس می‌شود. آنچه در سیاست باعث تمایز یک انسان مسلمان با غیرمسلمان می‌شود، انگیزه‌هایی است که پشت فعالیت‌های سیاسی او قرار دارد و براساس آن باید یک انسان مسلمان بر مبنای باورها و آموزه‌های دینی، به تکلیف شرعی خود در این عرصه بپردازد و براساس اصول و عقاید دینی عمل کند و تمامی رفتارهای خود را براساس معنویت و باورهای دینی انجام دهد؛ این اصول و آموزه‌ها، تعیین کننده و جهت دهنده تمامی عملکردهای یک فرد سیاسی مسلمان است.

متأسفانه برخی سیاست صحیح را به رأی تفسیر نموده، این امر را به نفع خود، جناح، حزب و گروه خویش تفسیر نموده‌اند و رقابتی سیاسی خود را به بی‌بصیرتی و افراط و تفریط در سیاست متهم می‌کنند؛ بنابراین شاید بتوان

گفت وجود افراد و احزاب معتدل و با بصیرت که به دور از کندروی و تدروی، خیر و صلاح نظام اسلامی و مردم را دنبال می‌کنند، بیش از هر چیز دیگری در شکل‌گیری فضای مطلوب تعاملات سیاسی و کنش و واکنش‌های اجتماعی تأثیر دارند، اما ویژگی‌های بصیرت‌مندی و حرکت اعتدالی و افراد معتدل در عرصه سیاست، همچنین روش‌های حفظ این مهم، مقوله‌ای است.

ما در این کتاب برآنیم که بر اساس مبانی سیاست اسلامی، مقوله بصیرت، افراط و تفریط و اعتدال را به صورت شایسته و بایسته عرضه نماییم. این نکات کلیدی اهمیت فوق‌العاده‌ای در سیاست دارند؛ چرا که عدم توجه به آن‌ها به گمراهی و به حلا رفتن سیاست منجر می‌گردد.

جهت شفاف‌سازی و ابهام‌زدایی، نیازمند مقایسه تطبیقی بین سیاست و اندیشه‌های غربی با سیاست اسلامی هستیم. کتاب حاضر شامل شش فصل به شرح ذیل می‌باشد:

فصل اول) به مقایسه و مشخص شدن تهافت و تفاوت سیاست اسلامی با سیاست غربی می‌پردازد.

فصل دوم) اعتدال و افراط و تفریط در سیاست را بررسی و گرفتن از آموزه‌های اسلامی تبیین می‌شود.

فصل سوم) در خصوص بصیرت در سیاست و شاخص‌های بصیر بودن و مواردی دیگر است.

فصل چهارم) به دلیل اهمیت فعالیت‌های سیاسی جمعی و گروهی به مقوله احزاب و تبیین آن در راستای مبای اسلامی در سیاست پرداخته می‌شود.

فصل پنجم) تفرقه و اختلاف و عوامل و آسیب‌های آن در جامعه اسلامی ذکر می‌گردد.

فصل ششم) اسوه‌گزینی و الگوبرداری در سیاست را نمایان می‌کند.

از خداوند تبارک و تعالی مسئلت داریم که ما را در امر پایه‌گذاری زندگی ما بر مبانی و اصول اسلامی موفق گرداند و هر صاحب حق را به حقوق خود برساند و ما را از کسانی قرار دهد که حیات و ممات آن‌ها، حیات و ممات محمد ﷺ و آل اوست و تعالیم و دستورهای ایشان، رهگشای زندگی شان است و در قیامت در زمره ایشان محشور می‌شوند.

در پایان از کلیه کسانی که در تهیه و تدوین این اثر یاری نمودند، تشکر و قدردانی می‌شود و امید است صاحب‌نظران و علاقه‌مندان، نظرات اصلاحی خود را در اختیار نگارنده قرار دهند تا ان شاءالله در چاپ‌های بعدی شاهد غنای بیشتر محتوای کتاب باشیم.

انه ولی التوفیق و صلی الله علی محمد و آله الطاهرين.

صادق بردبار

پاییز ۱۳۹۱